

AS HKScan Estonia Kiltsi broilerifarmi keskkonnamõjude hindamine Programm

INSPIRING
ENVIRONMENT

Tartu 2021

AS HKScan Estonia Kiltsi broilerifarmi keskkonnamõjude hindamine

Nimetus AS HKScan Estonia Kiltsi broilerifarmi keskkonnamõjude hindamine
Versioon Ülevaatamiseks
Töö nr KL-21-003E

KMH tellijad AS HKScan Estonia
Registrikood: 10156832
Aadress: Rakvere lihakombinaat, Roodevälja küla, Rakvere vald, Lääne-Viru maakond
Telefon: +372 5083706
E-post: maria.karus@hkscan.com

KHM koostaja Estonian, Latvian & Lithuanian Environment OÜ (ELLE OÜ)
Registrikood: 10705517
Aadress: Tõnismägi 3A-15, 10119 Tallinn
Telefon/faks: +372 61 17 690 / +372 61 17 699
E-post: elle@environment.ee

Vastutav ekspert Toomas Pallo, MSc, litsents KMH0090

Eksperdid Kaido Soosaar, PhD
Kerli Leetsaar, MSc
Birgit Kena, MSc
Liisi Nõgu, MSc

Kasutustingimused © Käesolev aruanne on koostatud ja esitatud kasutamiseks tervikuna. Aruandes ja selle lisades esitatud kaardid, joonised, arvutused on autoriõiguse objekt ning selle kasutamisel tuleb järgida autoriõiguse seaduses sätestatud korda. Aruande omandamine, trükkimine ja/või levitamine ärielistel eesmärkidel on ilma Estonian, Latvian & Lithuanian Environment OÜ kirjaliku nõusolekuta keelatud. Aruandes toodud info kasutamine õppe- ja mitteärielistel eesmärkidel on lubatud, kui viidatakse algallikale. Andmete kasutamisel tuleb viidata nende loojale.

SISUKORD

1	Sissejuhatus	4
2	Kavandatava tegevuse eesmärk	6
3	Käitise täpsem asukoht ja eeldatavalt mõjutatava keskkonna kirjeldus.....	7
4	Kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimaluste lühikirjeldus -	10
4.1	Reaalsed alternatiivsed võimalused	10
4.2	Kavandatav tegevus	11
5	Kavandatava tegevuse seos strateegiliste planeerimisdokumentidega	15
6	Keskkonnamõju hindamise ulatus ja sisu	19
7	Keskkonnamõju hindamisel kasutatava hindamismetoodika kirjeldus	23
7.1	Avalik protsess	23
7.2	Teabe lähteallikad ja kasutatavad materjalid	23
7.3	Keskkonnamõju hindamine	23
7.4	Alternatiivide võrdlemine	24
8	Keskkonnamõju hindamise protsessi ja selle tulemuste avalikustamise ajakava ---	25
9	KMH osapooled	26
10	Tegevusloa taotluse koopia	28
Lisad		29

1 SISSEJUHATUS

AS HKScan Estonia Kiltsi broilerifarmi keskkonnamõju hindamine (edaspidi KMH) algatati Keskkonnaameti poolt 01.09.2021 kirjaga nr DM-115915-7 (Lisa 1). Algamise aluseks oli keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus (KeHJS) § 3 lg 1 p 1, § 6 lg 1 p 27, § 9 lg 1, § 11 lg 2 ja 3, tööstusheite seaduse § 27 ning Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkiri nr 1-1/20/230 "Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine" lisa 16 punktidega 1.4, 2.2.3 ja 3.5 ning ettevõtte AS HKScan Estonia keskkonnakompleksloa taotlus. Kompleksloa taotlus on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 11.08.2021 nr DM-115915-6.

Lääne-Viru maakonda planeeritava AS HKScan Estonia Kiltsi broilerifarmi põhitegevusalaks hakkab olema kodulindude intensiivkasvatus.

Keskkonnamõju hindamise (KMH) objektiks on Lääne-Viru maakonnas Väike-Maarja vallas Liivaküla külas Kiltsi farm (katastritunnus 92701:004:0145) katastrile Kiltsi broilerifarmi ehitamine ja selle tegevus. Ettevõttel on plaanis saada enda katastri hulka ka katastri Vaheliku (katastrinumber: 92701:004:0177) nurgaosa ning Kaalumaja (katastrinumber: 92701:004:0021) kataster, mille jaoks on esialgne kokkulepe olemas ning mille põhjal toimub kinnistute vahetus.

Kavandatava tegevuse eesmärgiks on Kiltsi broilerifarmi rajamine, kus ülesseatud tootmisvõimsuseks on planeeritud 480 000 broilerikohta.

Keskkonnamõju hindamise eesmärgiks on:

- hinnata farmi rajamiseks vajalikke tegevusi, kaasnevaid tagajärgi ja nende eeldatavat keskkonnamõju;
- hinnata rajatava farmi tegevusega kaasnevaid tagajärgi ja selle eeldatavat keskkonnamõju;
- hinnata farmi sulgemisega kaasnevaid tagajärgi ja eeldatavat keskkonnamõju;
- välja tuua olulised keskkonnamõjud;
- prognoosida võimalikke muutusi keskkonnas, sealjuures nii positiivseid kui ka negatiivseid;
- välja valida parimad alternatiivsed lahendused;
- negatiivsete mõjude olemasolul välja pakkuda nende mõjude vältimise ning leevendamise võimalusi ja positiivsete mõjude suurendamise võimalusi;
- esitada soovitusi keskkonna- ja seirenõuete seadmiseks, et kontrollida ja minimeerida käitise tegevusest tulenevat potentsiaalset negatiivset keskkonnamõju.

Keskkonnamõju hindamise programmi eesmärgiks on kindlaks määrata keskkonnamõju hindamise ulatus, täpsustada valdkonnad, kus mõjude ilmnemine on võimalik ning need valdkonnad, kus hindamine ei ole asjakohane.

Keskkonnamõju hindamisel tuginetakse KeHJS-ele ning selle rakendusaktides KMH protseduurile ja sisule esitatud nõuetele.

Keskkonnamõju hindamise raames hinnatakse kahte reaalset alternatiivset olukorda:

- olukorda, kus ei toimu uut Kiltsi broilerifarmi rajamist Kiltsi farm maaüksusele ning Kiltsi farm maaüksusel paikneksid amortiseerunud vanad farmihooned edasi (nullalternatiiv);

- olukorda, kus rajatakse Kiltsi farm maaüksusele Kiltsi broilerifarm, kus hakkaks kohti olema kuni 480 000 broilerile (alternatiiv 1).

Asukoha alternatiive ei hinnata, sest farmi soovitakse rajada vana farmi maadele ning tegevust ellu viia selles asukohas. Kiltsi broilerifarmi planeeritud asukoht on valitud lähtuvalt sellest, et tegemist on kinnistuga, kus on varem farmikompleks asunud ning muutused maastikus oleks antud asukohas selletõttu minimaalsemad. Maaüksusel asuvad programmi koostamise ajal amortiseerunud farmihooned.

Keskkonnamõju hindamise näol on tegemist ühe abivahendiga keskkonnalubade väljaandmise üle otsustamise protsessis. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses sätestatud protseduuri kohaselt on läbiviidava hindamise eesmärk anda otsustajale informatsiooni kavandatava tegevuse võimalikust keskkonnamõjust. Lõplik otsus tehakse erineva teabe alusel, millest keskkonnamõju hindamise aruanne ja selles toodud järeldused on vaid üks ja ilmtingimata mitte määrav osa informatsioonist.

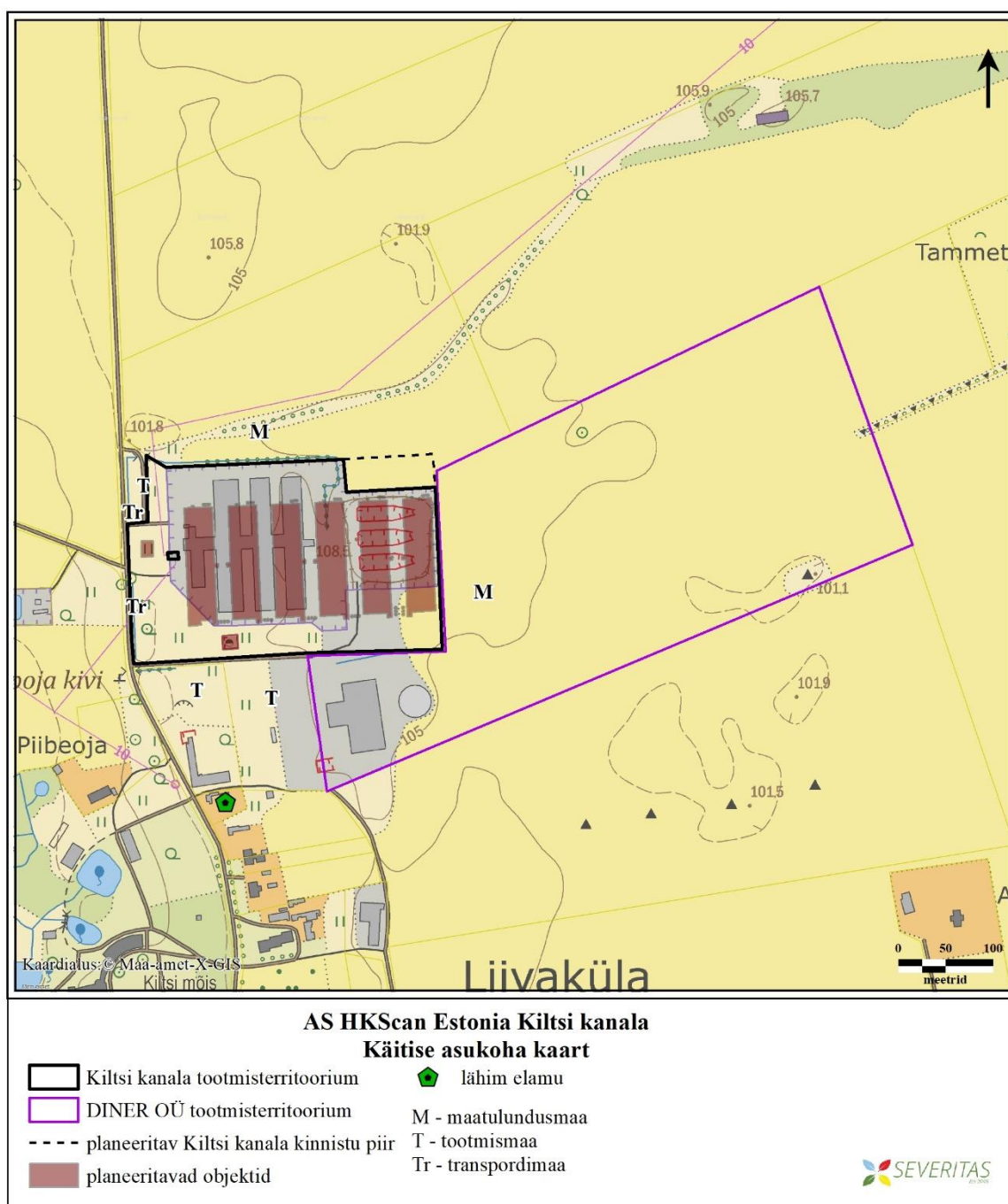
Keskkonnamõju hindamise viib läbi Estonian, Latvian & Lithuanian Environment OÜ (ELLE) Toomas Pallo kuuluva KMH isikulitsentsi (KMH 0090) alusel. Keskkonnamõju hindamise osapoolte andmed on esitatud käesoleva programmi viimases peatükis.

2 KAVANDATAVA TEGEVUSE EESMÄRK

Arendaja, AS HKScan Estonia, poolt kavandatava tegevuse eesmärgiks on kodulindude intensiivkasvatuse läbi linnuliha tootmine. Planeeritava broilerifarmi tootmisvõimsuseks planeeritakse 480 000 broilerikohta. Aastaseks tootmismahuks planeeritakse 4 miljonit broilerit. Planeeritava tegevuse asukohas paiknevad KMH programmi koostamise ajal amortiseerunud laudahooned, mis lammutatakse ning mille asemele rajatakse täiesti uus farmikompleks. Farmikompleksi rajamisel lähtutakse loomade heaolust ning arvestatakse ümbritseva keskkonnaga.

3 KÄITISE TÄPSEM ASUKOHT JA EELDATAVALT MÕJUTATAVA KESKKONNA KIRJELDUS

Kiltsi broilerifarmi hooned ja rajatised planeeritakse rajada Kiltsi farmi kinnistule (katastrinumber: 92701:004:0145), mis asub Liivaküla külas Väike-Maarja vallas Lääne-Virumaal (Joonis 1).

Joonis 1. Planeeritava Kiltsi broilerifarmi asukoht

Kiltsi farm kinnistu suuruseks on 62 347 m², millest 2729 m² on haritav maa, 13 211 m² on looduslik rohumaa 44 830 m² on õuemaa ja 1577 m² on muu maa. Kinnistu sihtotstarbeks on tootmismaa (100%).

Ettevõtte on plaanis enda tootmisterritooriumi hulka kaasata katastri Vaheliku (katastrinumber: 92701:004:0177) nurgaosa ning Kaalumaja (katastrinumber: 92701:004:0021) kataster, mille jaoks on esialgne kokkulepe olemas ning mille põhjal toimub kinnistuosade vahetus.

Kavandatud tegevuse alal asub KMH programmi koostamise ajal amortiseerunud farmihooned.

Kavandatavat Kiltsi broilerifarmi ümbritseb pea igast ilmakaarest tootmishoonetega maad või põllud. Läänest piirneb farmikompleks asfaltkattega Kiltsi mõisateega (katastrinumber 92701:004:0188).

Kavandatava tegevuse asukohal on hea ühendus teedevõrgustikuga ning hea võimalus liitumiseks elektrivõrguga.

Asukoha eeliseks on ka kaugus tiheasustusaladest, seega väiksem keskkonnamõjudest potentsiaalselt mõjutatava elanikkonna arv. Käitisest lõunas asub Liivaküla küla. Kiltsi alevik jääb käitisest umbes 700 m kaugusele loode suunda. Lähim elamu elamumaal on käitisest 200 m kaugusel lõuna suunas - Kaja elumumaa, katastrinumber: 92701:004:0015.

Käitis territoorium piirneb lõunast Osaühing DINER Liivaküla veisefarmi kompleksiga. Teisi töötavaid loomapidamiskomplekse ega muid käitisi, kellele oleks väljastatud keskkonnaluba, kompleksluba või registreering või mille toimimise tõttu võiks tekkida käitistest eralduvate saasteainete vahel koosmõju, ei ole.^{1,2}

Kavandatava broilerifarmi alale ei jää kõrgendatud väärtusega või tundlikkusega elupaiku. Kinnistu ei ole arvatud planeeringutega roheline võrgustiku koosseisu. Liivaküla külas asub osaliselt (ala laieneb ka teistesse küladesse), kavandatava tegevuse asukohast umbes 2,3 km kaugusel kagu suunas, rahvusvahelise tähtsusega ala (Natura 2000 võrgustiku ala) - Äntu loodusala (Rahvusvaheline kood EE0060212).³ Kiltsi broilerifarmi kavandatava tegevuspaiga otseses lähipiirkonnas looduskaitsealused üksikobjektid ja kohaliku kaitse alla võetud objektid puuduvad. Kompleksist jääb kaitstava loodusobjektina edelasse Kiltsi mõisa park (registrikood: KLO1200356). Põhjasuunas asuvad 370 m kaugusel käitisest Äärepera pärnad (370 m).⁴

Planeeritava broilerifarmi territooriumile kultuurimälestisi ega pärandkultuuriobjekte ei jää. Planeeritava käitise otsesesse mõjupiirkonda jäävad pärandkultuuriobjektidest umbes 175 m kaugusel läänes asuv Kiltsi mõisa munakivitee (registrikood: 926:MKT:001) ja umbes 315 m kaugusel lõunas asuv hukatud punakaartlaste mälestustahvel (registrikood: 926:MAL:001). 500 m raadiusesse käitisest jääb pärandkultuuriobjektidest veel ka Järvepera pärnad (registrikood: 928:PUU:001).

Kultuurimälestistest jäävad mõjupiirkonda umbes 100 m kaugusel käitisest edelas asuv Lohukivi (registrikood: 10937) ning edelas asuvad ka umbes 260 m kaugusel Kiltsi mõisa teenijatemaja (registrikood: 16083), umbes 280 m kaugusel Kiltsi mõisa hobusetall (registrikood: 16085) ja umbes 200 m kaugusel käitisest saab alguse Kiltsi mõisa pargi ala (registrikood: 16080), kus asub veel mitmeid muinsuskaitseobjekte: Kiltsi mõisa piimaköök (390 m) (registrikood: 16084), Kiltsi mõisa

¹ EELIS, <https://infoleht.keskkonnainfo.ee/>

² <https://eteenus.keskkonnaamet.ee>

³ Keskkonnaportaal, <https://keskkonnaportaal.ee/register>

⁴ Maa-amet, <https://xgis.maaamet.ee/maps>

valitsejamaja (323 m) (registrikood: 16082), Kiltsi mõisa peahoone (376 m) (registrikood: 16079) ja Kiltsi mõisa ait (372 m) (registrikood: 16081).^{5, 6}

Kiltsi broilerifarmi planeeritav asukoht asub Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundlikul alal (registrikood: LTA1000001) ning nõrgalt kaitstud alal.⁷

Tootmisterritooriumil ja selle lähiümbruses looduslikud pinnaveekogud puuduvad. Käitisest ca 550 m kaugusel edelas asuvad Kiltsi mõisa pargi allikad (registrikoodid: LTA1001479; LTA10014798; LTA1001477). Lisaks asub Liivaküla külas veel mitmeid teisi allikaid (registrikoodid: VEE4107417 , VEE4107415, VEE4802701, VEE4107406, VEE4107405, VEE4802700). Käitisest umbes 440 m kaugusel edelas asub Kiltsi veskijärv (registrikood: VEE2043610). Põltsamaa jõgi (registrikood: VEE1030000) jääb umbes 450 m kaugusele läände.⁸ Planeeritava broilerifarmi ümbrusesse, Liivaküla külla, ei jää reoveekogumisalasid, veepuhasteid ega heitvee väljalaskmeid.⁹

⁵ Kultuurimälestiste riiklik register, <https://register.muinas.ee/>

⁶ Maa-ameti kaardirakendus, <https://xgis.maaamet.ee>

⁷ Eesti põhjaveekaitstuse kaart, <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/link/ise34R2r>

⁸ Maa-amet, <https://xgis.maaamet.ee/maps>

⁹ Keskkonnaregistri avalik teenus, <http://register.keskkonnainfo.ee>

4 KAVANDATAVA TEGEVUSE JA SELLE REAALSETE ALTERNATIIVSETE VÕIMALUSTE LÜHIKIRJELDUS

4.1 Reaalsed alternatiivsed võimalused

Keskkonnamõju hindamise puhul mõistetakse alternatiive kui arendaja seatud eesmärgi saavutamise erinevaid võimalusi. Käesoleva arenduse peamine eesmärk on broilerite kasvatamine liha tootmise eesmärgil. Kavandatava tegevuse alternatiivid peavad vastama eesmärgile.

Keskkonnamõju hindamisel käsitletavat reaalsed kavandatavad alternatiivid peavad vastama järgnevatele kriteeriumitele:

- olema vastavuses õigusaktidega;
- ei kaasne vastuvõetamatut keskkonnamõju;
- vastama eesmärgile;
- olema majanduslikult teostatavad;
- olema tehniliselt teostatavad;
- vastama parima võimaliku tehnika alastes järeldustes toodule;
- arendaja peab olema nõus alternatiivi reaalselt ellu viima.

Keskkonnamõju hindamise programmi koostamisel on ekspert koos arendajaga leidnud kaks alternatiivi, mille tagajärgi ja võimalikke mõjusid aruande koostamisel hinnatakse.

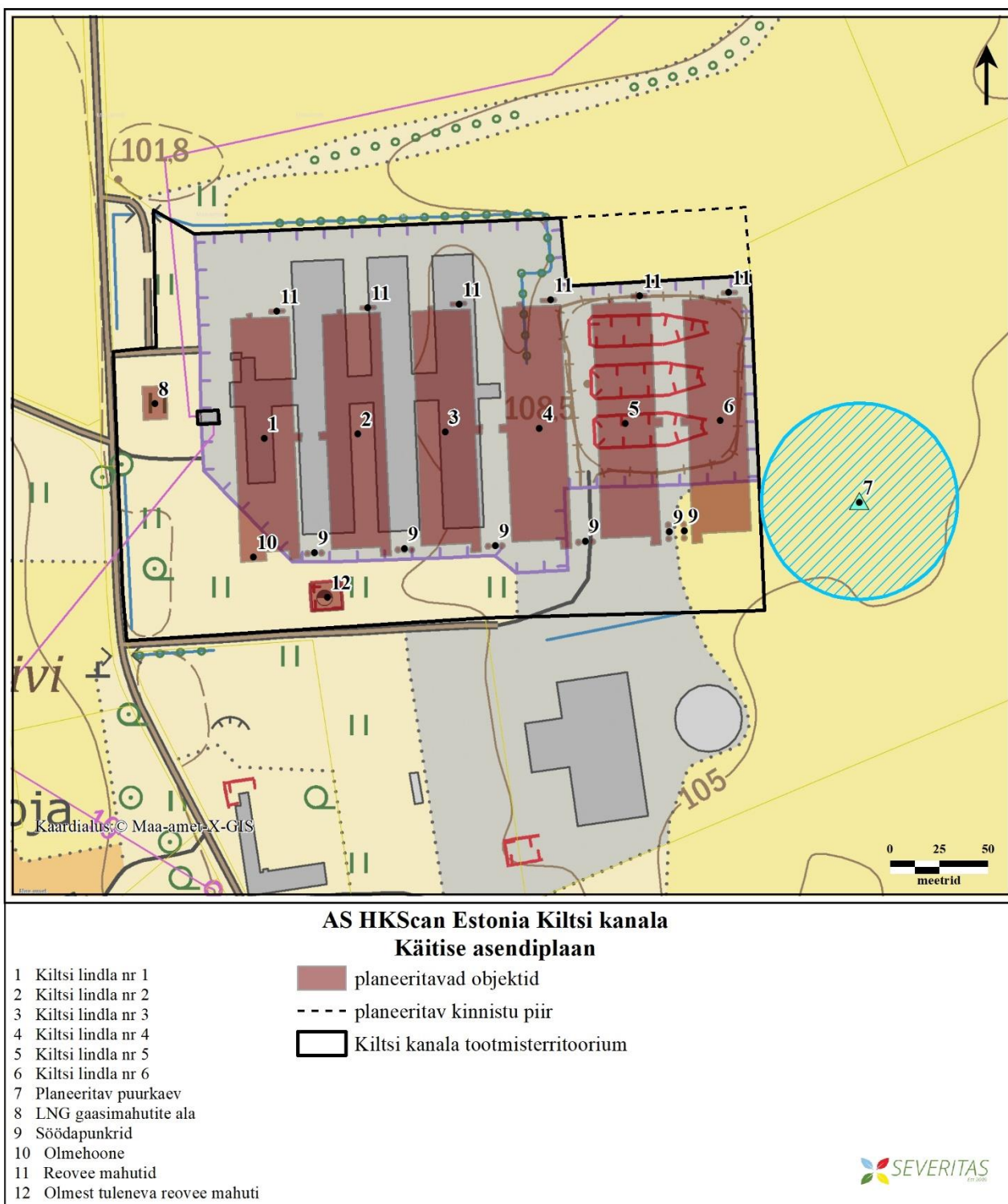
Kavandatav tegevus ehk Alternatiiv 1

Alternatiiv 1 KMH käsitluses on arendaja soov rajada amortiseerunud farmikompleksi asemele uus farm - Kiltsi broilerifarm. Linnukohti broileritele hakkaks olema 480 000 (Joonis 2).

Nullalternatiiv

Lisaks hinnatakse olukorda, kus kavandatavat arendustegevust läbi ei viida ehk ei toimuks vana farmikompleksi lammutamist ega uue rajamist.

Kuna tegemist on vana farmi asukohaga, siis teisi asukoha alternatiive ei hinnata. KMH käigus hinnatakse tehnoloogilisi lahendusi, lähtudes arendaja kavadest, PVT-järeldustest ja ehitusprojektist.

Joonis 2. Kilti broilerifarmi asendiplaan

4.2 Kavandatav tegevus

Hinnatavat kavandatavat tegevust võib jagada laias laastus kolme etappi:

- farmi rajamiseks vajalikud ehitustegevused;
- farmi tegevus;
- tegevuse lõpetamine.

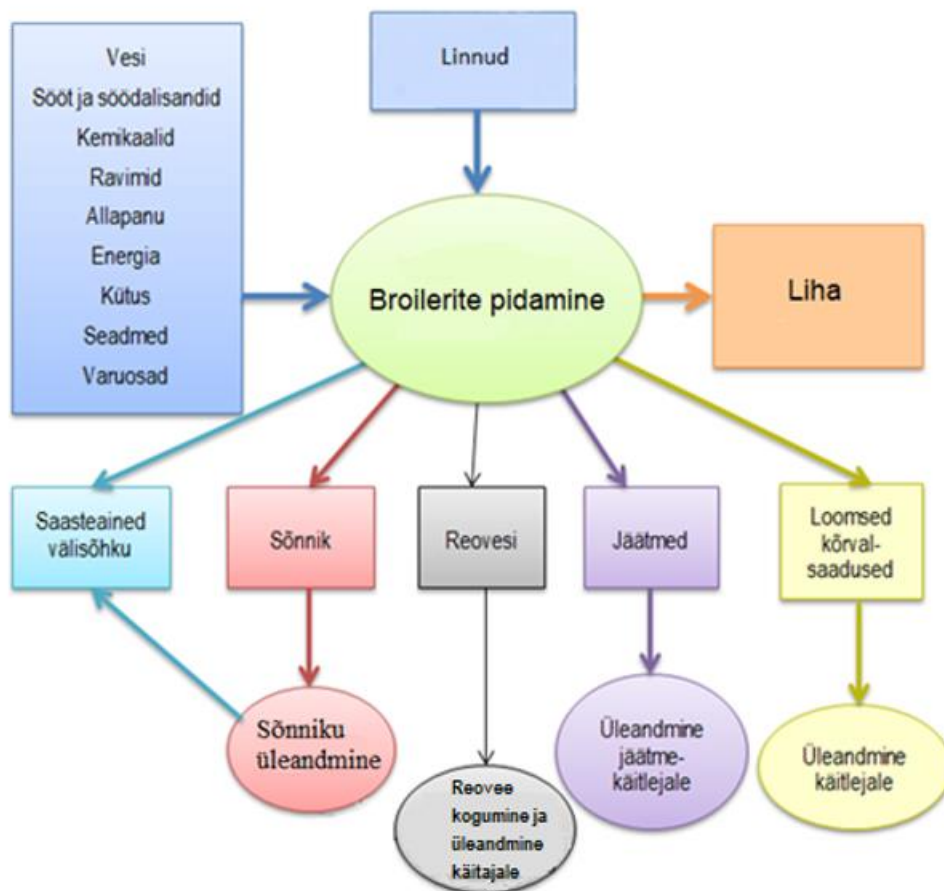
Alljärgnevalt kirjeldatakse arendaja plaane kavandatava tegevuse elluviimiseks. Toodud tegevuse kirjeldus võib detailide osas muutuda või modifitseeruda ehitusprojekti koostamisest ning KMH tulemustest sõltuvalt.

Farmikompleksi rajamiseks viiakse läbi järgmised tegevused:

- lammutatakse vanad farmihooned;
- rajatakse kuus lindlat (igas kohti 80 000-le broilerile);
- rajatakse abirajatised (söödapunkrid, olmehoone, reoveemahutid, LNG gaasimahutite ala, puurkaev (juhul kui vett ei hakata võtma lepingu alusel puurkaevust numbriga 3032)).

Rajatavad hooned ja abirajatised on tänapäevased ja nõuetele vastavad.

Kavandatud tegevuse tehnoloogiline skeem (tegevuse sisendid ja väljundid) on esitatud järgneval joonisel (Joonis 3).

Joonis 3. Broilerite pidamise tehnoloogiline skeem

Alljärgnevalt on kirjeldatud kavandatavat tegevust.

Broilerite pidamine

Kiltsi broilerifarm hakkab koosnema kuuest lindlast, kus on kohti igas lindlas 80 000 -le broilerile.

Broileritibud tuuakse haudejaamast spetsiaalse „tibuautoga“, kus tibud on plastkastides ja kastid virnastatud konteineritele. Broileritibu kaalub 40 g ja keskmine kasvatusaeg on 37 päeva, kui linnud on saavutanud keskmise kaalu 2,35 kg. Ühte kanalasse paigutatakse tibud ühel ajal ja kõik ühe kanala broilerid on ühevanused.

Broilereid peetakse põrandal ja nad saavad kogu lindude ruumi ulatuses liikuda. Õhuvahetuseks on lindlates kasutusel sundventilatsioon.

Peale kasvatusperioodi lõppu linnud korjatakse spetsiaalse korjemasinaga transpordikonteineritesse, konteinerid laaditakse tõstukiga spetsiaalsele linnuveo autole. Broilerid transporditakse tapmiseks ja edasiseks töötlemiseks AS HKScan Estonia Tabasalu tapamaja-lihatööstusesse.

Lindude söötmine ja jootmine

Broilereid söödetakse jõusöödatehases toodetud jõusöödaga, millele lisatakse kanalas nisu. Mõlemad tuuakse kohale puhurautodega ja ladustatakse iga kanala kõrval asuvates kahes jõusööda- ja ühes nisupunkris. Kanalasse punkritest spiraaltransportööriga transporditav jõusööt ja nisu kaalutakse portsjonkaaluga, mis võimaldab vajadusel komponentide vahekorda muuta. Jõusööda ja nisu segamine toimub kaalusüsteemis. Kaal teostab 10 kiloseid kaalutisi, kaalule sisestatakse nisu % ja kaal doseerib vastavalt jõusööta juurde, et kaalutise 10 kg täis saada. Nisu % söödas sõltub lindude vanusest (5...30%, keskmine 17,3). 3...4 päeva enne tapmist lõpetatakse nisu söötmine. Kaal registreerib igapäevaselt kulunud söödakogused.

Broilerite söötmine ja jootmine farmis toimub automaatselt täituvate söödaautomaatide ja nippeljootjatega veeliinide kaudu. Broilerid söövad ja joovad isu järgi ja nii vesi kui sööt on neile kättesaadav ööpäevaringselt. Talitaja jälgib igapäevaselt joogiliini ja söötjate kõrgust ja reguleerib neid nii, et keskmist kasvu lind saaks juua üles väljasirutatud kaelaga ja söödaautomaadi ülemise serva kõrgus oleks lindude selja kõrgusel. Pärast esimest elunädalat peab reguleerima talitaja sööda taset söödaautomaatides, esialgu vähendatakse söödaautomaadi täituvust 1/2-ni mahust, hiljem linna kasvades võib vaid 1/3 söödaautomaadi mahust olla täidetud, et linnud ei raiskaks sööta.

Joogivesi on kättesaadav ööpäevaringselt. Lindlates kasutatakse nippeljootjaid, mille tootlikkus on 80-90 ml/min.

Küte, jahutus ja ventilatsioon

Lindlates hakkab olema sundventilatsioon, mille reguleerimine toimub vastavalt lautade sisetemperatuurile.

Lindlatele planeeritakse ventilatsioonikorstnad, seinaventilaatorid ja soojusvahetite ventilaatorid. Iga lindla katusel hakkab olema 14 korstnat, iga lindla otsaseinas hakkab olema kuus seinaventilaatorit ning iga lindla puhul tuleb kasutusele soojusvaheti, mille kaudu toimub samuti väljatõmme välisõhku.

Värske õhk siseneb kanalatesse välisseintes paiknevate klappide kaudu.

Igas lindlas hakkab olema neli 50 kW soojapuhurit ning üks 220 kW soojusvaheti katel (alternatiiviks on 200 kW võimsusega veeradiaatorid koos 200 kW katlaga. Lisaks on uurimisel võimalus paigaldada kuni 175 kW võimsusega põrandaküte (veega) ja sellisel juhul tuleks sellele samuti 200 kW katel. Summaarne soojavajadus ja kulutatud kütte kogus ning töötunnid jäävad samaks).

Kütuseks hakatakse kasutatama vedelgaasi.

Olmeplokis hakkab kasutusel olema õhk-vesi küttesüsteem ning tehнопlokkides õhk-õhk soojuspumbad.

Sõnnikukäitlus

Lindude pidamine toimub sügavallapanul: lindlate põrandaks on valatud betoonpõrandad, millele on puistatud allapanuks turvas. Peale lindla tühjendamist lindudest puhastatakse lindla põrand sõnnikust ja pestakse. Lindlates tekib tahesõnnik (kuivaineprotsent on 43-55). Pärast pesu teostatakse lindla desinfitseerimine. Peale broilerite korjet kasvuperioodil tekkinud tahesõnnik koristatakse ja laaditakse lepingulise partneri transpordile äraveoks kas ladustamisele hoidlas või vegetatsiooniperioodil ka maaomaniku põllule.

Veevarustus ja reoveekäitlus

Tootmistsükli vältel moodustub farmi veetarbimine lindude joogiveest ja olmeveest. Veevõtt on planeeritud Pandivere Vesi OÜ-le kuuluvast puurkaevust katastrinumbriga 3032.

Kogu tootmistsükli vältel tekib reovesi farmi töötajate olmekasutuse tulemusena. Tootmistsükli lõppedes tekib täiendav kogus reovett kanalate pesemise tulemusena. Kasutusele võetakse reovee kogumismahutid.

Hoonete katustelt ja katenditega maapinnalt juhitakse sademevesi kalletega muruga kaetud pinnasesse.

Jäätmekäitlus

Peamised Kiltsi broilerifarmis tekkima hakkavad jäätmed on olmejäätmed, luminesentslambid, ohtlikke aineid sisaldavad või nendega saastunud jäätmed jm. Erinevad jäätmeliigid kogutakse eraldi konteineritesse. Olmejäätmed antakse üle jäätmeluba omavale jäätmekäitlejale. Ohtlikud jäätmed antakse üle ainult jäätmeluba ja ohtlike jäätmete käitluslitsentsi omavale käitlejale saatekirja vastu.

Loomsed kõrvalsaadused

Keskkonnaohutuse seisukohalt on eelkõige oluline üldine veterinaarohutuse tagamine ja loomsete jäätmete käitlemise nõuete järgimine. Kasvatusperioodil tekkinud surnud linnud kogutakse igapäevaselt kokku kogumiskonteinerisse. Konteinerid tühjendab lepinguline parter regulaarselt, surnud linnud kahjustatakse AS-s Vireen.

Tööjõud

Käitisesse planeeritakse viis täistööajaga töökohta.

Transpordimaht

Käitise tegevuse tagamiseks transporditakse raskeveokitega sinna tibud, söödad ja mitmesuguseid abimaterjale.

Käitisest veetakse raskeveokite või traktoritega ära linnud, linnusõnnik, loomsed jäätmed, olmejäätmed ning vajadusel muud jäätmed.

Raskeveokite liikumine on kavandatud Kiltsi mõisatee (katastrinumber: 92701:004:0188), kuhu saab mööda Järva-Jaani - Pikevere - Ebavere teed (katastrinumber: 92701:004:0800) ja Kiltsi jaama teed (katastrinumber: 92701:002:0550).

5 KAVANDATAVA TEGEVUSE SEOS STRATEEGILISTE PLANEERIMISDOKUMENTIDEGA

Üleriigilise planeeringu „Eesti 2030+“¹⁰ peamine eesmärk on ruumilise arengu suunamine kõige üldisemates küsimustes. Eesmärgiks on tagada olemasolevas asustussüsteemis inimestele võimalikult hea elukvaliteet, erinevate piirkondade arengupotentsiaali maksimaalne ärakasutamine ja asustusvõrgu tõrgeteta toimimine. Lisaks on üleriigilises planeeringus seatud eesmärgiks rohelise võrgustiku sidususe ja väärtuslike maastike hoidmine ja seada nende säilimist tagavad tingimused.

„Eesti Keskkonnastrateegia aastani 2030“ eesmärk on määratleda pikaajalised arengusuunad looduskeskkonna hea seisundi hoidmiseks, lähtudes samas keskkonnavaldkonna seostest majandus- ja sotsiaalvaldkonnaga ning nende mõjudest ümbritsevale looduskeskkonnale ja inimesele. Eesti Keskkonnastrateegia aastani 2030 on püstitanud mitmeid eesmärke nii loodusvarade säästlikuks kasutamiseks kui ka jäätmetekke vähendamiseks.¹¹

Planeeritava farmi tegevus vastab PVT-le.¹² Farmis hakatakse jälgima saasteainete levikut, hoidmaks looduskeskkonna head seisundit. AS HKScan Estonia kavandatav tegevus Kilti broilerifarmis loob inimestele rohkem töökohti.

„Eesti regionaalarengu strateegia 2014-2020“¹³ visioon aastani 2030+ on piirkondade eripäradele toetuv majanduskasv ja riigi konkurentsivõime ning inimeste heaks elukvaliteediks vajalike hüvede tagatus toimepiirkondades. Kilti broilerifarmi kavandatav tegevus Liivaküla külas toetab Lääne-Virumaal põllumajanduse valdkonnas majandussektori kasvu ning loob inimestele rohkem töökohti, laiendades olemasolevat tootmisala, kus on juba olemas vastav tehniline taristu.

Väike-Maarja valla arengukava¹⁴ üheks eesmärgiks on ettevõtete jätkusuutlikkuse ning töökohtade arvu kasvuks toetava keskkonna loomine, samuti valla elukeskkonna välisilme korrastamine, sh lagunevate hoonete likvideerimine.

Broilerifarmi kavandatav tegevus toimiks asukohas, kus aruande koostamise ajal asuvad veel vanad lagunened farmihooned. Kilti broilerifarmi rajamisega toimiks vanade hoonete likvideerimine ning uute rajamine. Lisaks loob farmi rajamine aluse uuteks töökohtadeks.

Väike-Maarja valla üldplaneeringu¹⁵ kõige olulisem eesmärk ja ruumilise arengu tingimus on tagada valla keskkonnaväärtuste hoidmine ja tasakaalustatud edasiarendamine ning nende kasutamine valla arengu soodustamiseks neid väärtusi kahjustamata.

¹⁰ Üleriigiline planeering Eesti 2030+, https://www.rahandusministeerium.ee/sites/default/files/Ruumiline_planeerimine/eesti2030.pdf

¹¹ Eesti Keskkonnastrateegia aastani 2030, <https://www.riigiteataja.ee/aktiis/0000/1279/3848/12793882.pdf#>

¹² KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2017/302, 15. veebruar 2017, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused kodulindude ja sigade intensiivkasvatuse jaoks

¹³ Eesti regionaalarengu strateegia 2014-2020, 2014, https://www.siseministeerium.ee/sites/default/files/dokumendid/eesti_regionaalarengu_strateegia_2014-2020.pdf

¹⁴ Väike-Maarja valla arengukava 2021 - 2027, https://www.riigiteataja.ee/aktiis/4101/1202/0019/2020_m13_lisa1.pdf

¹⁵ Väike-Maarja valla üldplaneering, 2008 <https://v-maarja.kovtp.ee/documents/19398149/19801103/Seletuskiri.pdf/1de6f207-e5b4-4a2a-9a93-244ff112b2dc>

Valla keskkonnaväärtustest lähtuvalt on ruumilise arengu põhimõtted, mis kaudselt või otseselt puudutavad ka broilerifarmi rajamist, järgmised:

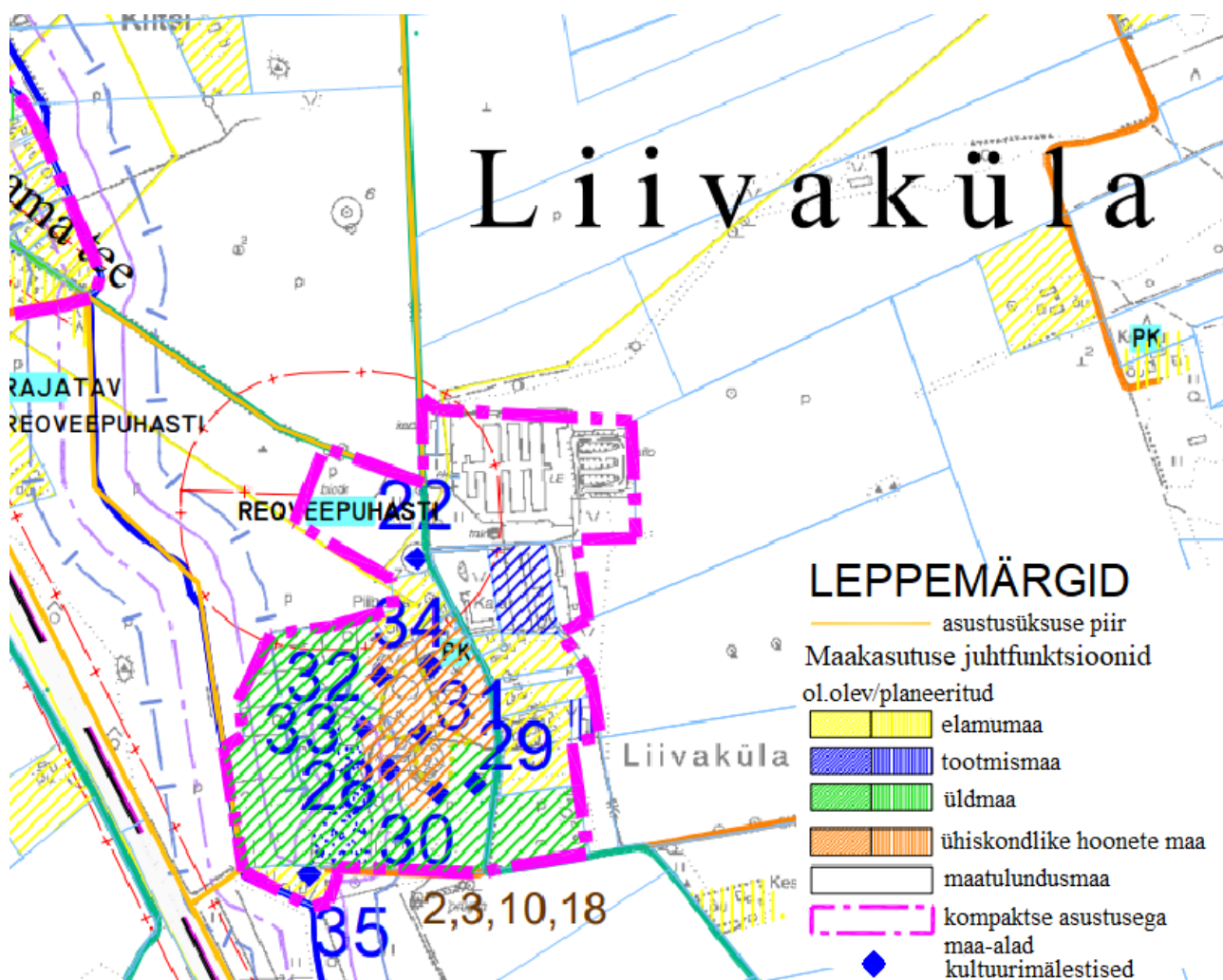
- olemasolevate tootmisalade arendamine ja laiendamine;
- ettevõtluse arengu soodustamine;
- maaelu väärtustamine.

Ruumilise arengu põhimõtetes nähakse valda elujõulise, loodushoidliku, mitmekesise ettevõtlusega ning kaasaegse infrastruktuuriga elukeskkonnana. Sellest lähtuvalt on üldplaneering keskendunud hajaasustuse piirkonnas looduskauni elukeskkonna ja traditsioonilise elulaadi säilitamisele ning külades ja alevikes ka tootmise ja elamuehituse edasiarendamisele. Töökohtade teke ja sotsiaalse ning tehnilise infrastruktuuri olemasolu on eelduseks arenevale elamuehitusele. Broilerifarmi rajamisega luuakse piirkonda juurde töökohtasid, mistõttu võib suurened ka alaline elanikkond. Selliselt panustatakse kaudselt ka valla elukeskkonna arendamisesse.

Üldplaneeringu üheks eesmärgiks on määrata alad, kus ei ole valla arengu seisukohast lähtuvalt võimalik loomakasvatuse arendamine ja laiendamine, kuna nimetatud tegevus vastavatel maa-aladel võib kahjustada vahetute lähialade toimimist kultuuriliste ja sotsiaalsete keskustena ning lähialade kasutamist turismipiirkondadena. Loomakasvatuse arendamine on valla arengu seisukohast taunitav ka kompaktse asustusega elamupiirkondade vahetus lähenduses, kuna selline tegevus võib ebasoodsalt mõjutada elamupiirkonna elutingimusi loomakasvatusega kaasnevast tegevusest tulenevate võimalike negatiivsete kõrvalnähtede (suurenenud transporditihedus, müra, lõhn, õhusaaste) tõttu. Kavandatud Kiltsi broilerifarmi asukoht on üldplaneeringu järgi määratud kompaktse asustusega maa-alade hulka. Samas peab arvestama, et farmi rajamist planeeritakse endise loomakasvatusekompleksi asemele. Tootmiskompleks asuks Liivaküla küla kirde servas ning kuna piirkonnas on valitsevaks edelatuuled, siis valdavate tuulte korral on mõju külele väiksem. (Joonis 4)

Väike-Maarja vallas on põllumaad kõrge boniteediga, mistõttu on ka praegu jätkuvalt suur huvi haritava maa sihipärase kasutamise vastu. Paiknemine Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundlikul maa-alal (alal, kus põhjavesi on nõrgalt kaitstud) seab küll keskkonnakaitselisi piiranguid intensiivsele maaharimisele ja loomapidamisele, mis jällegi omakorda motiveerib keskkonnasäästlikumale tootmisele. Seega planeeritav farm saab olema keskkonnasäästlik, peab vastama parimale võimalikule tehnikale ning farmis tekkivat sõnnikut saab omakorda kasutada ümbritsevate põldude viljakuse tõstmiseks.

Uusi tootmispiirkondi üldplaneeringuga kavandatud ei ole. Majanduslikult seisukohalt on otstarbekas kasutusele võtta endised tootmisalad, mida kavandatava broilerifarmi rajamisel ka arvestatakse. Praeguste tootmispiirkondade kasutuse jätkamine peab sõltuma sellest, kui optimaalne on nende asukoht muid valla seisukohalt olulisi tegevusi ja avalikke huve arvesse võttes. Kui olemasolevate tootmisalade algne asukoht on optimaalne ja kooskõlas piirkonna arengupõhimõtetega, siis võib arvestada, et nende kasutamise jätkamine või nende kasutuselevõtt mõjutab ka looduslikku, sotsiaalset ja kultuurilist keskkonda kõige vähem.

Joonis 4. Maakasutus planeeritava Kilti broilerifarmi asukohas (väljavõte Väike-Maarja valla üldplaneeringust)

Ida-Eesti veemajanduskava¹⁶ ja veemajanduskavade meetmeprogramm¹⁷⁻¹⁸. Kilti broilerifarmi rajamisel arvestatakse Ida-Eesti veemajanduskavas ja meetmeprogrammis olevate suuniste ja piirangutega ning põllumajanduse poolt veekeskkonnale avaldatava surve ja koormuse kasvu ennetamisega. Suunised või piirangute nõuded kattuvad osaliselt PVT-järelustes¹⁹ toodule. Seega, kuna farmi tegevus peab vastama PVT-järelustes esitatule, siis saavad täidetud nõuded ka veevõttu ja reovett puudutavates küsimustes.

¹⁶ Ida-Eesti vesikonna veemajanduskava. Kinnitatud Vabariigi Valitsuse poolt 7. jaanuaril 2016.a. <https://envir.ee/veemajanduskavad-2015-2021>

¹⁷ Põhjaveekogumite ohustatust ja halba seisundit põhjustavate koormuste vähendamise meetmeprogramm ja selle tegevused. 06.07.2015. https://old.envir.ee/sites/default/files/150706pohjaveekogumite_ohustatust_ja_halba_seisundit_pohjustavate_koormuste_vahendamise_meetmeprogramm.pdf

¹⁸ Keskkonnaministeerium. Veemajanduskavad 2015-2021. <https://envir.ee/veemajanduskavad-2015-2021>

¹⁹ KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2017/302, 15. veebruar 2017, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järelused kodulindude ja sigade intensiivkasvatuse jaoks

Merestrategia raamdirektiivi meetmekava²⁰. Mere ökosüsteemi seisundit mõjutavad nii maismaal kui Läänemeres toimuvad protsessid ja mõjurid, olulisim neist inimtegevus. Eesti asub Läänemere valgalal ja jõgede kaudu satub merre põllumajanduse hajukoormusest pärinevaid toitaineid, mis põhjustavad meres toitainete üleküllust ja eutrofeerumist, millest põhilise osa moodustab väetiste kasutamine²¹. Merestrategia raamdirektiivi põhieesmärk on säilitada või saavutada mereala hea keskkonnaseisund. Keskkonnaseisundi säilitamiseks või saavutamiseks on vaja rakendada keskkonnakaitsemeetmeid.²² Kiltsi broilerifarmis hakatakse rakendada keskkonnaseisundi säilitamiseks keskkonnakaitsemeetmeid, näiteks lekkekindlad laudad. Sõnniku laotamisega ettevõtte ise ei tegele, seega väetistest lähtuvat heidet otseselt Kiltsi broilerifarmi tegevuse käigus ei esine.

Euroopa Liidu strateegia „Talust taldrikule”²³ eesmärgiks on põllumajanduses pestitsiidide kasutamise vähendamine, toitainete kao vähendamine, väetiste kasutamise vähendamine, antimikroobikumide müügi vähendamine põllumajandusloomade ja vesiviljeluse tarbeks ja mahepõllumajanduse arendamine.²⁴ Kiltsi broilerifarmis hakkab toimuma lindude söötmine vastavalt söödaratsioonidele ning söötadena kasutatakse madala proteiinisaldusega söötasid, millele lisatakse ensüüme. Sellega aidatakse kaudselt vähendada loomakasvatuse keskkonna- ja kliimamõju. Samuti hakkab toimuma farmis üldine veterinaarohutuse tagamine.

²⁰ Eesti merestrategia meetmekava, Heakskiidetud Vabariigi Valitsuse 23.03.2017. a istungi protokollilise otsusega (päevakorrapunkt nr 1), 2016. <https://envir.ee/keskkonnakasutus/merekeskkonna-kaitse/merestrategia#iii-etapp-mereala-m>

²¹ Eesti mereala keskkonnaseisund 2018. Keskkonnaministeerium, 2019. <https://envir.ee/keskkonnakasutus/merekeskkonna-kaitse/merestrategia#i-etapp-eesti-merea>

²² Keskkonnaministeerium. Merestrategia. <https://envir.ee/keskkonnakasutus/merekeskkonna-kaitse/merestrategia>

²³ Komisjoni teatis euroopa parlamendile, nõukogule, euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele, Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks. Euroopa Komisjon, 2020. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?qid=1590404602495&uri=CELEX%3A52020DC0381>

²⁴ Talust toidulauale. Euroopa Komisjon. https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/actions-being-taken-eu/farm-fork_et

6 KESKKONNAMÕJU HINDAMISE ULATUS JA SISU

Alljärgnevalt antakse ülevaade keskkonnamõju hindamise sisust ehk valdkondadest, millele pööratakse kogu keskkonnamõju hindamise protsessis olulist tähelepanu.

Keskkonnamõju hindamisel analüüsitakse rajatiste ehitamise, käitamisega ja sulgemisega kaasneva võivad mõju keskkonnale, inimese tervisele ja heaolule. Hinnang toob välja käitise kasutamise seotud keskkonnariskid ja vajadusel nende leevendamise võimalused. Hinnatakse kavandatava tegevuse mõju keskkonnale etteantud maa-alade piires ning nende lähiümbruse ulatuses, kus käitise mõju on tuntav.

Käitise tegevuse eeldatav mõjupiirkond on kauguseni, kus saasteainete sisaldus maapinnalähedases õhukihis küünib 10% tasemeni nende ainete ühe tunni keskmisest saastetaseme piirväärtusest või mis võrdub selle tootmisterritooriumi kõrgeima õhusaasteallika 50-kordse kõrgusega maapinnast. Mõjupiirkonna suuruseks on valitud 1 km raadiusega ring, mille keskpunktiks on Kiltsi farm maaüksuse (katastrinumber: 92701:004:0145) keskpunkt.

Kavandatava tegevusega ei kaasne eeldatavalt piiriülest keskkonnamõju.

Järgnevalt esitatav keskkonnamõju hindamise sisu rakendub kõigile eelpool toodud alternatiividele.

Peamised kavandatava arendustegevusega kaasnevad olulised mõjud on:

- sõnniku tekkest ja käitlemisest tulenev keskkonnamõju, sh mõju välisõhu kvaliteedile;
- vee tarbimisest tulenev keskkonnamõju;
- jäätmekäitlusest tulenev keskkonnamõju;
- farmi teenindavast transpordist tulenev keskkonnamõju;
- võimalike avariilukordade keskkonnamõju.

Nende ja ka teiste vähem oluliste mõjude suurust, ulatust, olulisust ning negatiivsete mõjude leevendamise võimalusi hinnatakse ja käsitletakse keskkonnamõju hindamise aruandes.

Aruanne koosneb järgmistest osadest ning näeb ette järgmiste teemade kajastamist:

Sissejuhatuse. Kirjeldatakse keskkonnamõju hindamise eesmärki ja alust. Viidatakse KMH algatamise otsusele. Määratletakse keskkonnamõju hindamise ulatus.

Kavandatava tegevuse eesmärk ja vajadus. Kirjeldatakse eesmärki ning vajadust arendaja poolt kavandatava tegevuse järele.

Keskkonnamõju hindamise meetodid. Kirjeldatakse ning selgitatakse keskkonnamõjude prognoosimisel kasutatud lähenemist ning alternatiivide võrdlemise meetodit.

Alternatiivide valik ja eelhindamine. Selgitatakse alternatiivide valimise ja sõelumise protsessi ning esitatakse mõttekäik reaalsete alternatiivideni jõudmiseks.

Eeldatavalt mõjutatava keskkonna kirjeldus ning piirkonna keskkonnaseisundi hinnang. Kirjeldatakse eeldatavalt mõjutatavat keskkonda ning hinnatakse selle seisundit. Antakse ülevaade piirkonda jäävatest loodus- ja muinsuskaitse objektidest, looduskaitse- ja muinsuskaitsealadest ning tehisobjektidest. Kirjeldatakse erinevate keskkonnaelementide seisundit, põhja- ja pinnavee seisundit, välisõhu seisundit.

Olemasoleva olukorra kirjeldus. Kirjeldatakse kavandatava tegevuse ala enne kavandatava tegevusega alustamist.

Olemasoleva tegevusega kaasnevad tagajärjed ja keskkonnamõju hinnang. Hinnatakse olemasolevast olukorrast tuleneda võivaid tagajärgi ning keskkonnamõjusid.

Kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimaluste kirjeldus. Kirjeldatakse kavandatavat tegevust koos mahtude ning võimalusel kavandatavat tegevust iseloomustavate skeemide-joonistega. Selgitatakse kavandatavat sõnnikukäitlust (sh sõnnikuvedu) ja reovee ning jäätmete kogumist.

Käitise ehituse, tegevuse ning sulgemisega kaasnevate tagajärgede ja eeldatava keskkonnamõju hinnang. Eesmärk on välja selgitada mõju suurus erinevatele keskkonnavaldkondadele ning keskkonnaelementidele ja eristada olulised mõjud ebaolulistest.

Mõju maastikule ja pinnasele ning taimedele ja loomadele. Hinnatakse nii pinnase seisundi ja pinnavormide muutust kui ka visuaalseid muutusi maastikuvaadetes. Samuti mõju taimedele ja loomadele. Mõju hinnatakse eksperthinnanguna.

Mõju põhja- ja pinnaveele. Käitise mõju põhja- ja pinnaveele hinnatakse eksperthinnanguna, lähtudes veetarbe eeldatavast suurusest, kasutatavast põhjaveekihi, piirkonna põhjaveearust, geoloogilistest tingimustest jms. Arvestatakse käitisesisese sõnnikukäitlusega kaasneva võivate võimalike mõjudega veekeskkonnale. Võetakse arvesse asjaolu, et käitis asub nõrgalt kaitstud põhjaveega alal. Sõnniku laotamisega kaasnevat mõju põllupõhiselt ei hinnata (kuna ettevõtte ise sõnnikulaotamisega ei tegele), kuid hinnatakse vajalike põllupindade olemasolu tekkiva sõnniku laotamiseks. Vajalike laotuspindade vajalikkuse aluseks võetakse toitainete sisaldus sõnnikus, mille põhjal määratakse minimaalselt vajalik laotuspind.²⁵ Sõnniku toitainete sisalduse määramisel võetakse aluseks maaeluministri määrus nr 73²⁶. Mõju hinnatakse eksperthinnanguna.

Mõju välisõhu kvaliteedile, sh lõhn. Välisõhu lenduvate saasteainete heitkogused ning saasteainete saastetaset modelleeritakse, võttes arvesse käitise tehnilisi omadusi, mahtusid, kavandatavat tehnoloogiat, prognoositakse heitmeid, arvestatakse kohalikke meteoroloogilisi tingimusi (nt tuule suund, temperatuur). Saasteainete emissioonid arvutatakse vastavalt keskkonnaministri 14. detsembri 2016. a määrusele nr 66²⁷. Sarnaste parameetritega heiteallikad grupeeritakse koondheiteallikateks. Põletusseadmetest lähtuvate saasteainete emissioone arvutatakse vastavalt keskkonnaministri määrusele nr 59²⁸ ja 86²⁹.

Lõhna hindamine viiakse läbi vastavalt keskkonnaministri 27. detsembri 2016. a määrusele nr 81³⁰.

Õhusaaste leviku modelleerimiseks ja visualiseerimiseks kasutatakse saasteainete hajumisarvutuste arvutimudelit ADMS 5, mis vastab välisõhus saasteainete hajumisarvutuste arvutimudelitele Eestis kehtestatud nõuetele³¹. Saasteainete modelleerimine teostatakse koosmõjus teiste asjakohaste heiteallikatega. Atmosfääriõhu kaitse seaduse § 92 lõige 3 kohaselt

²⁵ Veeseadus. Riigikogu seadus. Vastu võetud 30.01.2019

²⁶ Eri tüüpi sõnniku toitaainesisalduse arvutuslikud väärtused, põllumajandusloomade loomühikuteks ümberarvutamise koefitsiendid ja sõnnikuhoidla mahu arvutamise meetodika. Maaeluministri määrus nr 73, vastu võetud 30.09.2019.

²⁷ Looma- ja linnukasvatusest välisõhku väljutatavate saasteainete heidete mõõtmise ja arvutusliku määramise meetodid. Keskkonnaministri 12. detsembri 2016. a määrus nr 66

²⁸ Põletusseadmetest ja põlevkivi termilisest töötlemisest välisõhku väljutatavate saasteainete heidete mõõtmise ja arvutusliku määramise meetodid. Keskkonnaministri määrus nr 59, vastu võetud 24.11.2016.

²⁹ Välisõhku väljutatava süsinikdioksiidi heite arvutusliku määramise meetodid¹. Keskkonnaministri määrus nr 86, vastu võetud 27.12.2016.

³⁰ Lõhnaaine esinemise hindamise kord, hindamisele esitatavad nõuded ja lõhnaaine esinemise häiringutasemed. Keskkonnaministri 27. detsembri 2016 a määrus nr 81

³¹ Õhukvaliteedi hindamise kord¹. Keskkonnaministri 27. detsembri 2016 a määrus nr 84

võetakse iga saasteaine hajumise arvutuslikul hindamisel arvesse kõik käitise tootmisterritooriumil paiknevad heiteallikad ja kõik keskkonnaluba, keskkonnakompleksluba või registreeringut omavad heiteallikad, mis jäävad saasteainete hajumise arvutuslikuks hindamiseks kasutatava arvutusprogrammi hindamise piirkonda.³²

Mõju müra tasemele. Hinnatakse müra allikaid ning nende levikut ja mõju. Muuhulgas käsitletakse käitist teenindavat transpordikoormust ja selle muutust. Mõju hinnatakse eksperthinnanguna.

Jäätmetekke mõju. Eksperthinnanguna hinnatakse tekkivate jäätmete (olmejäätmed, ohtlikud jäätmed) käitlusega kaasneva võivaid mõjusid.

Mõju kliimale. Käitise mõju kliimale on seotud eelkõige lindude elutegevusest tingitud kasvuhoonegaaside heitega (eelkõige dioksiidid ja süsinikdioksiid) välisõhku. Lähtudes kliimamuutuste mastaapsusest ning üksiku farmi suhteliselt väiksest panusest kliimamuutustele, võib eeldada, et kavandatud mahus tegevuste läbiviimine ei too kaasa olulist mõju kliimale ning selle hindamine ei ole vajalik, mistõttu mõju kliimale ei hinnata.

Mõju kaitstavatele loodusobjektidele ja kultuuripärandile. Mõju kultuurimälestistele, kaitstavatele loodusobjektidele ja pärandkultuuriobjektidele hinnatakse eksperthinnanguna.

Mõju valguse, soojuse, kiirguse ja vibratsioon tasemele. Kavandatava tegevuse käigus ei eraldu olulisel määral valgust, soojust, kiirgust ega teki vibratsiooni. Järelikult puuduvad ka eelpool mainitud tagajärjed ning neist tulenev mõju. Selle põhjal ei pea keskkonnamõju hindamise ekspert vajalikuks hinnata mõju valguse, soojuse ja kiirguse tasemele.

Mõju hädaolukordadest. Viidatakse võimalikele riskidele ja avariiolekordadele ning tuuakse välja riskide maandamise meetmed. Mõju hinnatakse eksperthinnanguna.

Kaudne mõju. Kaudse mõju all käsitletakse mõju, mis avaldub käitise tegevuse tulemusena mõnes teises asukohas. Samuti mõju, mis on kandunud ühest keskkonnamõjudest teise ning avaldub läbi selle. Mõju hinnatakse eksperthinnanguna.

Mõju vastuvõtvale keskkonnale. Mõju inimese tervisele, mõju elusloodusele ja mõju sotsiaal- ja majanduskeskkonnale. Siinkohal hinnatakse mõjusid nn retseptorile. Mõju hindamisel inimese tervisele lähtutakse eeldusest, et juhul, kui kavandatavatest tegevustest tekkiv häiring (seotuna saasteainete heitega õhku, müra tekkega vm) jääb alla neid reguleerivates Eesti Vabariigis kehtivates õigusaktides toodud piirväärtusi, siis otsest ohtu inimese tervisele ei ole. Häiring kohalike elanike heaolule on aga võimalik ka allapoole piirväärtusi jäävate tasemetega korral. Inimese heaolu mõjutab eeldatavalt eelkõige tootmistegevusest (seejuures eeskätt sõnnikukäitlusest) tulenev õhusaaste (lõhnahäiring). Häiring avaldub eeldatavalt eelkõige lähimate elamute juures, sõnnikulaotusperioodidel on häiring võimalik ka laotuspindade lähistel. Võimalik mõju ulatus selgitatakse ja täpsustatakse mõju hindamise käigus.

Võrdlus PVT-järeldustega. Esitatakse ettevõttes kasutatava tehnika võrdlus parima võimaliku tehnika alastes järeldustes tooduga. Linnukasvatus planeeritavas Kiltsi broilerifarmis ületab kavandatavate mahtude juures tööstusheite seaduses toodud künniskoguse, millest tulenevalt vajab ettevõtte oma tegevuseks keskkonnakompleksluba ning ettevõtte tegevus peab vastama parima võimaliku tehnika referentsdokumendis³³ toodud nõudmistele.

Peamised negatiivse keskkonnamõju valdkonnad ja leevendavate meetmete kirjeldus ning meetmete kasutamise eeldatav efektiivsus. Tuuakse välja olulise keskkonnamõjuga valdkonnad ning kirjeldatakse planeeritavaid leevendavaid meetmeid. Võimalusel esitatakse tehnoloogilisi lahendusi saastuse vähendamiseks ja/või heitmete kontrolliks.

³² Atmosfääriõhu kaitse seadus¹. Riigikogu poolt 15.juuni 2016 a vastu võetud seadus

³³ KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2017/302, 15. veebruar 2017, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL alusel parima võimaliku tehnika (PVT) alased järeldused kodulindude ja sigade intensiivkasvatuse jaoks

Loodusvara kasutamise otstarbekuse hinnang ning kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimaluste vastavuse hinnang säästva arengu põhimõtetele. Hinnatakse erinevate loodusressursside tarbimist säästva arengu seisukohast.

Kavandatava tegevuse võrdlus reaalsete alternatiivsete võimalustega ning nende paremusjärjestus. Sobivat meetodit kasutades hinnatakse alternatiive ning võrreldakse neid omavahel. Hindamist täiendatakse seletustega ning võrdlusprotsessi sisu analüüsiga.

Ettepanekud seire korraldamiseks. Antakse soovitusi keskkonnamõju hindamise käigus välja selgitatud eeldatavalt oluliste keskkonnamõjude seireks kavandatava tegevuse elluviimise etapis.

Ülevaade keskkonnamõju hindamise ja avalikkuse kaasamise tulemuste kohta. Antakse ülevaade keskkonnamõju hindamise protsessist ning avalikkuse kaasamisest väljapanekute ning avaliku arutelu käigus.

Kokkuvõte ja järeldused. Juhitakse tähelepanu mõju hindamise käigus leitud olulistele keskkonnamõjudele ning rõhutatakse negatiivsete mõjude leevendamise ning positiivsete mõjude suurendamise võimalusi.

Kasutatud kirjandus. Tuuakse ära loend mõju hindamise käigus kasutatud andmebaasidest, alusdokumentidest, metoodikatest jne.

Lisad. Lisatakse nõuetekohased lisad ning teised aruande juurde kuuluvad dokumendid.

7 KESKKONNAMÕJU HINDAMISEL KASUTATAVA HINDAMISMETOODIKA KIRJELDUS

7.1 Avalik protsess

KMH protsessi saavad sekkuda ja aruannet täiendada oma põhjendatud soovitude, ettepanekute ja kommentaaridega kõik huvipooled, kes tunnevad, et nende huvisid võib käitise rajamine ja selle tegevus mõjutada, vähemalt keskkonnamõju hindamise programmi avalikustamisel, hindamise protsessis ja aruande avalikustamise käigus. Ettepanekute, vastuväidete ja küsimustega võib pöörduda nii otsustaja, keskkonnamõju hindaja kui ka arendaja poole.

7.2 Teabe lähteallikad ja kasutatavad materjalid

Keskkonnamõju hindamisel hinnatakse olulisi valdkondi, mida linnufarmi tegevus võib mõjutada. Olemasoleva keskkonnaseisundi kohta hangitakse teavet vähemalt järgmistest allikatest:

- Väike-Maarja Vallavalitsus ja tema käsutuses olev ning eksperdile kättesaadavaks tehtud teave;
- Keskkonnaministeeriumi avalikud tasuta ja vajadusel tasulised andmebaasid (nt EELIS);
- Maa-ameti aluskaart;
- KAUR andmed kliimatingimuste kohta;
- ekspertide kohapealsed vaatlused välitöödel;
- tehniliste ekspertide esitatud teave ehitiste ja rajatiste ning tootmistehnoloogia kohta.

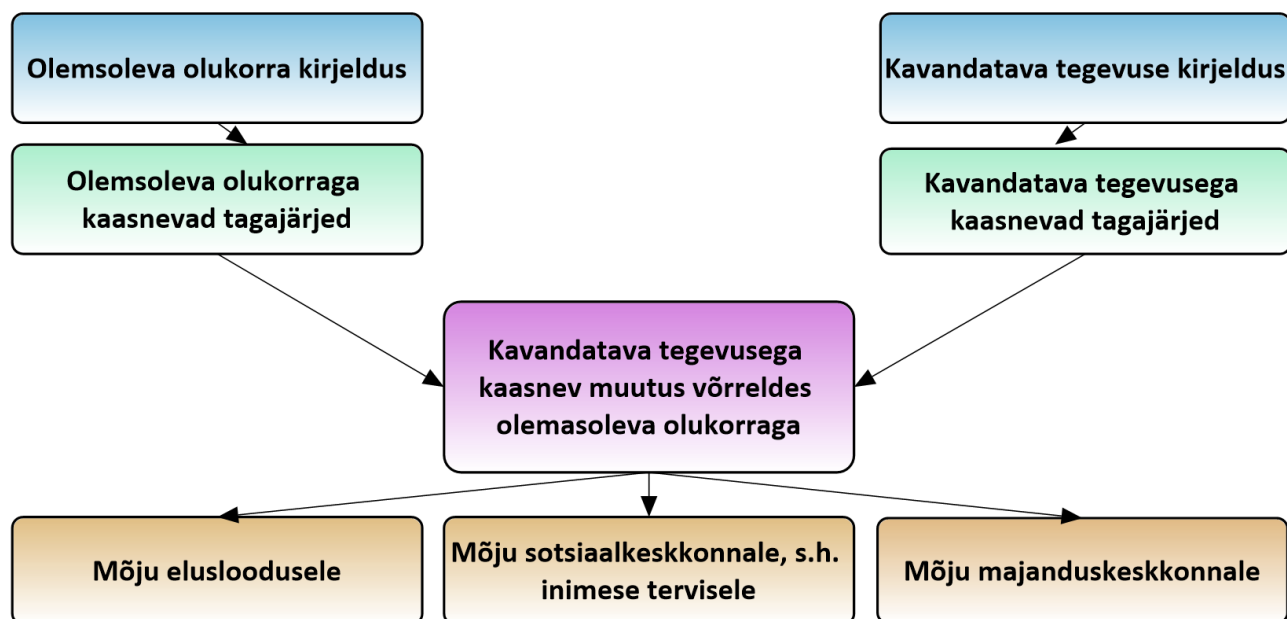
Keskkonnamõju hindamise protsessis ei plaanita läbi viia täiendavaid mõõtmisi.

7.3 Keskkonnamõju hindamine

Keskkonnamõju hindamises lähtutakse põhimõttest, et hinnata tuleb muutusi keskkonnas, mis kaasnevad kavandatava tegevuse elluviimisel. Selleks kirjeldatakse loodus-, tehis- ja sotsiaalmajanduslikule keskkonnale avaldatava otsese ja kaudse, negatiivse ja positiivse mõju iseloomu, suurust, ulatust, esinemise tõenäosust ja kestvust. Hindamise tulemusena tehakse ettepanekud negatiivse mõju vältimiseks või leevendavate meetmete kasutamiseks kavandatava tegevuse elluviimisel. Mõjude hindamisel on oluline teada tegevusega kaasnevaid aspekte (tagajärgi), mis võivad viia muutusteni keskkonnaelementides (näiteks tegevusega välisõhku eralduvad saasteained on tagajärg ning nendest tulenev mõju on välisõhu kvaliteedi muutus). Lõpuks vaadatakse keskkonnaelementides (välisõhk, pinnavesi, põhjavesi jne) toimuvaid muutusi vastuvõtja kontekstis. Seejuures lähtutakse keskkonnamõju hindamisel, et sellised vastuvõtjad on:

- sotsiaalne keskkond, s.h. inimese tervis;
- elusloodus;
- majanduskeskkond.

Põhimõtteline hindamismetoodika on toodud alljärgneval joonisel (Joonis 5).

Joonis 5. Keskkonnamõju hindamise metoodika

Täpsem mõju ulatus selgitatakse välja, iga mõjuvaldkonna puhul eraldi, KMH aruande käigus, ning selleks kasutatakse õhusaaste modelleerimist, sõnnikumahu arvutusi, hinnatakse ettevõtte (kellele sõnnik üle antakse) olevate põllumaade pindala piisavust kompleksis aastast tekkiva sõnniku kasutamiseks orgaanilise väetisena.

Töö teostamisel võetakse arvesse avalikkuse ettepanekud ning tuuakse välja nendega arvestamise või mittearvestamise põhjendused.

7.4 Alternatiivide võrdlemine

Alternatiive võrreldakse välja selgitatud mõjude kvantitatiivseid ja kvalitatiivseid hinnanguid kõrvutades ning analüüsides. Võrdluse tulemusena esitatakse kavandatava tegevuse ja selle reaalse alternatiivsete võimaluste paremusjärjestus.

8 KESKKONNAMÕJU HINDAMISE PROTSESSI JA SELLE TULEMUSTE AVALIKUSTAMISE AJAKAVA

Alljärgnev tabel (Tabel 1) annab ülevaate KMH protsessist ning programmi koostamise hetke orienteeruvast ajakavast.

Tabel 1. AS HKScan Estonia Kilti broilerifarmis KMH läbiviimise ja tulemuste avalikustamise orienteeruv ajakava

KMH etapp	Menetluse aeg KeHJS järgi päevades	Eeldatav aeg
KHM algatamine	-	01.09.2021
KMH programmi koostamine	-	Sept-nov 2021
Programmi esitamine otsustajale, otsustaja kontrollib programmi sisu vastavust nõuetele	Kuni 14	November 2021
Otsustaja küsib asutustelt seisukohti programmi sisu kohta	30	Detsember 2021
Otsustaja menetleb saabunud seisukohti ja esitab enda seisukoha	Kuni 14	Detsember 2021
Märkuste menetlemine ja programmi parandamine	-	Jaauar 2022
Programmi esitamine otsustajale, otsustaja kontrollib programmi sisu ning esitab avalikustamisele	Kuni 14	Jaauar 2022
Programmi avalik väljapanek	Vähemalt 14	Jaauar 2022
KMH programmi avalik arutelu	-	Veebruar 2022
Programmi täiendamine vastavalt märkustele ja ettepanekutele, vastamine kirjadele	-	Veebruar 2022
KMH programmi esitamine otsustajale, otsustaja tunnistab programmi nõuetele vastavaks	Kuni 30	Märts 2022
KMH aruande koostamine	-	Jaauar-mai 2022
Aruande esitamine otsustajale, otsustaja kontrollib aruande sisu vastavust nõuetele	Kuni 21	Mai 2022
Otsustaja küsib asutustelt seisukohti aruande sisu kohta	30	Juuni 2022
Otsustaja menetleb saabunud seisukohti ja esitab enda seisukoha	Kuni 21	Juuli 2022
Märkuste menetlemine ja aruande parandamine	-	Juuli 2022
KMH aruande esitamine otsustajale, otsustaja kontrollib aruande sisu ning esitab avalikustamisele	Kuni 14	August 2022
Aruande avalik väljapanek	Vähemalt 21	August 2022
Aruande avaliku arutelu	-	September 2022
Aruande täiendamine vastavalt märkustele ja ettepanekutele, vastamine kirjadele	-	September 2022
Otsustaja esitab aruande asutustele kooskõlastamiseks	Kuni 30	Oktoober 2022
Otsustaja kontrollib aruande vastavust kooskõlastustest lähtuvalt	Kuni 30	November 2022
Otsustaja tunnistab aruande nõuetele vastavaks ja teavitab otsusest	Kuni 14	Detsember 2022

9 KMH OSAPOOLED

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnamõju juhtimissüsteemi seaduse kohased osapooled on arendaja, ekspert ja otsustaja (Tabel 2).

Tabel 2. KMH osapooled

Arendajad	Ekspert	Otsustaja
AS HKScan Estonia	ELLE OÜ	Keskkonnaameti keskkonnakasutuse valdkonna ringmajanduse osakonna keskkonnakorralduse büroo
Esindaja:	Esindaja:	-
Maria Karus	Toomas Pallo (KMH litsents nr 0090)	-
Rakvere lihakombinaat, Roodevälja küla, Rakvere vald, Lääne-Viru maakond	Tõnismägi 3a-15 10119 Tallinn	Roheline 64 80010 Pärnu, Eesti
+372 5083706	Tel: 6117692	Tel: +372 680 7438
-	Faks: 6117699	Faks: +372 680 7427
Maria.karus@hkscan.com	toomas@environment.ee	info@keskkonnaamet.ee

Käesoleva keskkonnamõju hindamise puhul on juhteksperdik Toomas Pallo (litsents: KMH 0090). Juhteksperdi juhtimisel koostab töörühm, mis koosneb peamiselt arendajapoolsetest tehnilistest ekspertidest ja ELLE OÜ erinevate valdkondade keskkonnaekspertidest (Tabel 3), keskkonnamõju hindamise aruande. Vajadusel kaasatakse KMH protsessi täiendavaid eksperte ka väljastpoolt ELLE OÜ-d.

Tabel 3. ELLE OÜ ekspertrühm ja täiendavad eksperdid

Ekspert	Positsioon	Haridustase	Ülesanded
Toomas Pallo	juhteksperdi, KMH litsents nr 0090	MSc geograafias	Mõjuvaldkonnad: pinnas ja maastik, veesaaste ja veetase, õhusaaste, jäätmete, soojus, müra ja vibratsioon, kiirgus, lõhn, maismaa taimestik, maismaa loomastik, kaitstavad loodusobjektid. Alternatiivide võrdlus.
Kaido Soosaar	ekspert	PhD geograafias, MSc keskkonnatehnoloogias	Mõjuvaldkonnad: maavara, pinnas ja maastik, veesaaste ja veetase, õhusaaste, jäätmete, soojus, müra ja vibratsioon, kiirgus, lõhn, maismaa taimestik, maismaa loomastik, mets, kaitstavad loodusobjektid. Alternatiivide võrdlus.
Kerli Leetsaar	ekspert	MSc keskkonnakaitstes	Mõjuvaldkonnad: inimese tervis, pinnas ja maastik, veesaaste ja veetase, õhusaaste, jäätmete, soojus, müra ja vibratsioon, kiirgus, lõhn, maismaa taimestik, maismaa loomastik, kaitstavad loodusobjektid, kultuuripärand, geoloogia, maavara, vee-elustik. Alternatiivide võrdlus.
Birgit Kena	ekspert	MSc keskkonnatehnoloogias	Mõjuvaldkonnad: pinnas ja maastik, veesaaste ja veetase, õhusaaste, jäätmete, maismaa taimestik, maismaa loomastik, kaitstavad loodusobjektid, kultuuripärand. Alternatiivide võrdlus.
Liisi Nõgu	ekspert	MSc loodusgeograafias	GIS, kaartide koostamine

Lisaks eeltoodule tuleb arvestada ka teiste huvirühmadega, kellele farmi tegevus võib huvi pakkuda (Tabel 4).

Tabel 4. Muud huvirühmad

Isik või asutus	Mõju või huvi
Asjaomased asutused	
Väike-Maarja Vallavalitsus	Vallas toimuva arendustegevuse osas
Põllumajandus- ja Toiduamet	Mõju maaparandussüsteemidele
Rahandusministeerium	Vastavus planeerimisseadusele
Terviseamet	Mõju inimeste tervisele
Muud asutused	
Transpordiamet	Teehoiu korraldamine ja tingimuste loomine ohutuks liiklemiseks riigimaanteedel
Maa-Amet	Maakatastri pidamine
Kaasatavad isikud	
Valitsusvälised keskkonnaorganisatsioonid	Avaliku huvi esindaja keskkonnavaldkonnas
Piirnevate kinnistute omanikud	Huvi mõju osas, mis lähtub käitise kinnistutelt
Liivaküla küla elanikud	Mõju elukeskkonnale
Väike-Maarja valla elanikud	Mõju elukeskkonnale
Laiem avalikkus	Erinev võimalik huvi

10 TEGEVUSLOA TAOTLUSE KOOPIA

Tegevusloa taotluse koopia on leitav infosüsteemist KOTKAS (<https://kotkas.envir.ee/>) keskkonnalubade dokumentide registri alt dokumendi numbri DM-115915-6 alt.

LISAD

Keskkonnamõju hindamise algatamise otsus (Lisa 1).

Asjaomaste asutuste kirjade koopiad (Lisa 2).

KMH programmi kohta esitatud kirjalikud ettepanekud ja vastuväited ja nende vastused (Lisa 3).

KMH programmi avaliku arutelu protokoll, osalejate registreerimisleht ning KMH programmi tutvustavad slaidid (Lisa 4).

Lisa 1. Keskkonnamõju hindamise algatamise otsus

KESKKONNAAMET

AS HKScan Estonia
estonia@hkscan.com

01.09.2021 nr DM-115915-7

Keskkonnakompleksloa taotluse menetlusse võtmine, keskkonnamõju hindamise algatamine ja algatamisest teatamine

Keskkonnaamet on vaadanud läbi Teie poolt 11.08.2021 esitatud (registreeritud Keskkonnaameti keskkonnaotsuste infosüsteemis 11.08.2021 nr DM-115915-6) taotluse AS HKScan Estonia (registrikood 10156832) planeeritavale Kilti broilerifarmile keskkonnakompleksloa (*edaspidi kompleksloa*) väljastamiseks.

Käitaja esitas 31.05.2021, 15.06.2021, 04.08.2021 ja 11.08.2021 (registreeritud Keskkonnaameti keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS numbritega DM-115915-1, DM-115915-3, DM-115915-5 ja DM-115915-6) muudetud/täiendatud taotlused ning Keskkonnaamet võtab käesoleva otsuse tegemisel aluseks viimase ehk **11.08.2021** esitatud taotluse versiooni (registreeritud Keskkonnaameti keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS numbritega **DM-115915-6**).

I. Kompleksloa taotluse menetlusse võtmine

AS HKScan Estonia soovib kompleksloa taotluse kohaselt käitises hakata kasvatama broilereid (liha tootmiseks kasvatatavad kanad/kodulinnud) ülesseatud tootmisvõimsusega kuni **480 000 linnukohta**. Planeeritav Kilti broilerifarm (*edaspidi käitis*) asub Lääne-Viru maakonnas, Väike-Maarja vallas, Liivaküla külas, Kilti farm kinnistul (kinnistu registriora nr 4833231, katastritunnus 92701:004:0145).

Taotlus vastab vormiliselt tööstusheite seaduse § 28-29 nõuetele ja Keskkonnaamet algatab avatud menetluse[1].

Tööstusheite seaduse (*edaspidi THS*) § 19 lg 2 p 8 ja lg 3 (kooskõlas THS § 16 lg 1) ning Vabariigi Valitsuse 06.06.2013 määrus nr 89 „Alltegevusvaldkondade loetelu ning künnisvõimsused, mille korral on käitise tegevuse jaoks nõutav kompleksluba“ § 11 lg 1 p 1 kohaselt on kodulindude intensiivkasvatuse tegevusvaldkonnas kohustus kompleksluba omada käitises, kus ülesseatud tootmisvõimsus on linnukohtade arvuga üle 40 000 linnu.

Haldusmenetluse seadus (*edaspidi HMS*) § 14 ja § 35 lg 1 p 1 kohaselt algab haldusmenetlus haldusakti andmiseks või toimingu sooritamiseks taotluse esitamisega haldusorganile. Avatud menetluse puhul, lähtudes HMS § 47 lg 1 kirjaliku taotluse esitamisega. Eelnevast lähtudes ja

kooskõlas HMS § 4 ja § 56 lg 3 otsustab haldusorgan haldusakti andmise kaalutusõiguse kohaselt, kui see volitus on seadusega antud.

KeÜS § 48¹, § 52 ja THS § 41 lg 1, § 42 lg 1 ja § 44 lg 1 kohaselt peab keskkonnakompleksloa andmisel/andmisest keeldumisel arvestama mitmeid eri komponente (st. esineb kaalutusõiguse rakendamise vajadus/võimalus). Vastavalt tööstusheite seaduse §-le 27 annab kompleksloa Keskkonnaamet.

II. Keskkonnamõju hindamise algatamine

Kompleksloa taotlus on esitatud farmikompleksile, kus planeeritakse hakata pidama kodulinde (broilereid) ülesseatud tootmisvõimsusega (kohtade arvuga) kuni **480 000 linnukohta**.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 11 lg 2 kohaselt otsustaja vaatab tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi *KMH*) algatamise või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lg-s 1 nimetatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul. KeHJS § 9 lg 1 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, tööstusheite seadus (edaspidi *THS*) § 27 alusel annab kompleksloa Keskkonnaamet. Seega, KMH algatamise või algatamata jätmise otsuse tegemine kuulub Keskkonnaameti pädevusse.

KeHJS § 3 lg 1 p 1 kohaselt tuleb hinnata keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusloa või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 6 lg 1 p 27 sätestab olulise keskkonnamõjuga tegevusena niisuguse kodulinnufarmi püstitamise, kus saab kasvatada rohkem kui 60 000 lindu.

KeHJS § 11 lg 3 järgi KeHJS § 6 lg-s 1 nimetatud tegevuse korral algatatakse kavandatava tegevuse KMH selle vajadust põhjendamata.

KeHJS § 11 lg 6 kohaselt, kui kavandatava tegevusega kaasneb eeldatavalt oluline keskkonnamõju, jätab otsustaja selle KMH algatamata, kui eelhinnangust selgub, et kavandatava tegevuse keskkonnamõju on juba KMH või keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi *KSH*) käigus asjakohaselt hinnatud ja otsustajal on tegevusloa andmiseks piisavalt teavet. Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole varem kavandatava tegevuse KMH-d ega KSH-d läbi viidud.

Arvestades eeltoodut ning tuginedes KeHJS § 3 lg 1 p-le 1, § 6 lg 1 p-le 27, § 9 lg-le 1, § 11 lg-tele 2 ja 3, tööstusheite seaduse § 27 ning kooskõlas Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 "Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine" lisa 16 punktidega 1.4, 2.2.3 ja 3.5 **Keskkonnaamet algatab KMH Kiltsi broilerifarmi kompleksloa taotluse menetluse raames**. Keskkonnauuringute vajadus tuleb selgitada KMH programmi koostamise käigus. KMH menetlusi ei liideta ning teadaoleva informatsiooni alusel ei ole eeldada piiriülese keskkonnamõju ilmnemist.

KeHJS § 13 kohaselt tuleb juhteksperdil või eksperdirühmal juhteksperdi juhtimisel koos AS HKScan Estoniaga koostada KMH programm. Keskkonnaamet palub AS HKScan Estonial leida juhtekspert, litsentseeritud juhteksperdi nimekirja leiate Keskkonnaministeeriumi veebilehelt - <https://envir.ee/keskkonnamoju-hindamine/#khm-litsents>.

KeHJS § 18 lg 7 kohaselt, kui AS HKScan Estonia ei ole 18 kuu jooksul käesolevast KMH algatamise otsusest arvates esitanud Keskkonnaametile KMH programmi KeHJS 18 kohaseks nõuetele vastavuse kontrollimiseks, jätab Keskkonnaamet kompleksloa taotluse läbi vaatamata ja tagastab selle AS HKScan Estoniale. Keskkonnaamet rõhutab, et enne KMH programmi nõuetele vastavuse kontrollimiseks esitamist tuleb läbida vastavalt KeHJS §-dele 15¹-17 KMH programmi kohta seisukoha küsimise etapp, KMH programmi avalikustamine ja selle tulemustega arvestamine.

KeHJS § 11 lg 11 kohaselt kompleksloa taotluse menetlus peatub kuni KMH aruande nõuetele vastavaks tunnistamise otsusest teavitamiseni ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded või KeHJS § 18 lg-s 7 sätestatud asjaolude ilmnemiseni.

Vastavalt KeHJS §-le 8 KMH-ga seotud kulud kannab AS HKScan Estonia.

Tuginedes HMS § 40 lg 3 p-le 2 ei ole käesolevat otsustust edastatud AS HKScan Estoniale arvamuste ja vastuväidete esitamiseks, kuivõrd nimetatud ettevõtte taotluses esitatud andmetest/soovist ei kalduta kõrvale ning puudub vajadus lisaandmete saamiseks (KMH algatamise/algatamata jätmise otsuse tegemise mõistes).

Keskkonnaamet teavitab KeHJS § 12 lg 1 kohaselt käesolevast KMH algatamise otsusest 14 päeva jooksul ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning puudutatud isikuid ja teisi menetlusosalisi eraldi käesoleva kirjaga. **Kontaktisikuks KMH osas on spetsialist Karl Markus Wahlberg (Narva mnt 7a, 15172 Tallinn, e-post: karl.wahlberg@keskkonnaamet.ee, tel. 5885 7049).**

III. Avatud menetluse läbiviimisega sootus teave menetlusosalistele (sh. käitajale)

Avatud menetluse teave käitajale

Avatud menetlus tähendab teavitamist väljaandes Ametlikud Teadaanded ja taotleja kulul reeglina kolme teavitamist ajalehes. Taotlus edastatakse arvamuse avaldamiseks kohalikule omavalitsusele (avaldatakse vastava teate taotluse saamisest oma veebilehel) ja isikutele, kelle õigusi või kohustusi loa andmisega võidakse puudutada (isikuid, keda see mõjutab määral, mis ületab oluliselt tavapärase mõju, minimaalselt piirinaabrid). Kui menetluse käigus esitatakse taotluse kohta ettepanekuid või vastuväiteid, siis on Teil võimalus nendega tutvuda ja oma seisukoht esitada. Vajadusel korraldab Keskkonnaamet asja arutamiseks avaliku arutelu.

Avatud menetluse teave teistele menetlusosalistele

Teid, on kaasatud ülalnimetatud taotluse menetlusse, kuna olete AS HKScan Estonia poolt planeeritava Kiltsi broilerifarmiga seotud maaüksuste piirinaaber (piirneva kinnisasja omanik) või võib kavandatav tegevus ületada oluliselt tavapärast mõju Teie suhtes (nt. uue objekti rajamine Teie naabruses).

Igaühel (sh. antud kirja saanud menetlusosalistel) on õigus esitada Keskkonnaametile põhjendatud seisukohti ja küsimusi ülalnimetatud taotluse kohta ning avaldada soovi avaliku arutelu korraldamiseks. Hetkel teeb Keskkonnaamet ettepaneku asja (kompleksloa taotluse) arutamiseks ilma avalikku istungit/arutelu läbi viimata (see ei kohaldu keskkonnamõju hindamise raames korraldatavate avalike arutelude suhtes, mis korraldatakse ülaltoodud ettepanekust sõltumata).

Nendel isikutel, kes soovivad, et neid teavitatakse ka muudest/järgnevatest menetlusetappidest ülalnimetatud taotluse menetlemisel (keskkonnamõju hindamise kõikidest etappidest teavitatakse alltoodud valikutest sõltumata) ja/või soovite saada teateid elektrooniliselt ja/või soovivad edastada seisukohti/märkuseid/vastuväiteid, palub Keskkonnaamet saata kiri alljärgnevatele aadressidele või helistada alljärgnevatel telefoninumbritel (**14 päeva jooksul käesoleva kirja kättesaamisest arvestades**):

Tavapost: Roheline 64, 80010 Pärnu

E-post: maikel.daniel@keskkonnaamet.ee

Tel. 504 4312

Oma kirjas märkida või suuliselt anda edasi järgnev teave:

1. Soovin saada teavitusi kõigi menetlusetappide kohta – Jah/Ei (**teha üks valik**).
2. Soovin saada teavitusi elektrooniliselt e-posti aadressile (**märkida e-posti aadress**).
3. Soovin kompleksloa taotlusega seotud avaliku istungi/arutelu toimumist - Jah/Ei (**teha üks valik**).
4. Põhjendatud seisukohad/märkused/vastuväited (koos Teie ees- ja perekonnanimega).

Keskkonnakompleksloa taotlusega ja muude asjassepuutuvate dokumentidega (sh. keskkonnamõju hindamise algatamise otsusega) **on võimalik tutvuda** Keskkonnaameti kontorites. Digitaalselt on nimetatud dokumendid kättesaadavad Keskkonnaameti keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (<https://kotkas.envir.ee/>) sisestades **keskkonnalubade dokumentide registri otsingus** (leitav menüüst – KESKKONNALOAD) Reg. number nimega lahtrisse numbri - DM-115915-6 ja vajutades nuppu Otsi dokumenti.

Käitise asukoha lühikirjeldus:

AS HKScan Estonia planeeritav Kiltsi broilerifarm asub Lääne-Viru maakonnas, Väike-Maarja vallas, Liivaküla külas, Kiltsi farm kinnistul (kinnistu registriosa nr 4833231, katastritunnus 92701:004:0145) ning farmi põhitegevuseks on broilerite intensiivkasvatus.

Käitise planeeritud tegevuse ja taotluse lühikirjeldus:

4(6)

- 1) kompleksluba taotletakse farmikompleksi käitamiseks, kus planeeritakse pidada broilereid ülesseatud tootmisvõimsusega kuni **480 000 linnukohta**.
- 2) farmi prognoositavaks tootmismahuks on 4 miljonit broilerit aastas;
- 3) käitise tavapärase tööaeg on 24 tundi ööpäevas/ 365 päeva aastas.

Käitise ja heite suurust iseloomustavate aspektide teave on toodud tabelis 1.

Tabel 1. Käitise ja heite suurust iseloomustavad aspektid.

Muutunud aspekt	Ühik	Algväärtus	Lõppväärtus	Muutus
Tootmisvõimsus ¹	Loomühik	0	182,4	182,4
Ammoniaagi heitkogus ²	t/a	0	37,632	37,632
Sügavallapanusõnniku teke ³	m ³ /a	0	25490,88	25490,88

¹ Lähtudes maaeluministri 30.09.2019 määruse nr 73 „Eri tüüpi sõnniku toitainesisalduse arvutuslikud väärtused, põllumajandusloomade loomühikuteks ümberarvutamise koefitsiendid ja sõnnikuhoidla mahu arvutamise meetodika” lisas 8 toodud koefitsientidest.

² Ammoniaak – loomakasvatusest tulenev saasteaine ebameeldiva lõhnaga gaas, mille suurte sisaldustel avaldub mürgine toime nii inimese tervisele kui ka keskkonnale (põhiliselt epifüütsetele samblikele). Keskkonnaamet on valinud tootmise muutusi iseloomustavaks saasteaineks ammoniaagi, sest ammoniaak on ka üks oluline saasteaine loomakasvatusest tulevate lõhnaainete segus (mõju eelkõige elanike heaolule, mitte tervisele).

³ Lähtudes maaeluministri 30.09.2019 määruse nr 73 „Eri tüüpi sõnniku toitainesisalduse arvutuslikud väärtused, põllumajandusloomade loomühikuteks ümberarvutamise koefitsiendid ja sõnnikuhoidla mahu arvutamise meetodika” lisas 9 toodud aastastest tekkekogustest.

[1] Kooskõlas haldusmenetluse seaduse § 35 lg 1 p 1 § 47 lg 1, tööstusheite seadus § 3 lg 2, § 37 lg 1 ja keskkonnaseadustiku üldosa seadus § 40 lg 5 ja § 44.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Emma Krikova
juhtivspetsialist
veeosakond

Teadmiseks: Aktsiaselts A & O, Aleksandr Adamson, Allar Adamson, Anastasiia Serdiukova, Andrei Tsvetkov, Andres Argos, Anita Salumäe, Ardi Ahi, Argo Kaasik, DINER Osaühing, Eda Adamson, Eha Pogodina, Elektrilevi OÜ, Elle Puskar, Elli Grau, Ene Veski, Ennu Aoveer, Erik Andres Holmberg, Eva-Riin Joosti, Gennadi Augervald, German Augervald, Gunnar Ottens, Hans Leemets, Heiki Puskar, Helena Lisette Lätt, Helju Nurk, Helys Teder, Ivika Salumäe, Jaak Aader, Jaana Niroda, Jaan Vaht, Joanne Adamson, Jüri Mets, Kai Noormägi, Kati Kümnik, Katrin Laukse, Kaupo Münter, Kersti Sepp, Kevin Münter, Kristiine Part, Kristo Vares, Lauri Laukse, Liane Adamson, LIIVAKÜLA KÜLA SELTS, Ludmilla Lositskaja, Maammet, Maie Pihlak, Maie Saarepera, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Malle Tollock, Mari-Liis Vaher, Maris Sætha, Mari Tagel, Mehis Valk, Merike Hövelson, Merit Mehist, Mihkel Mehist, Natalja Ivanova, Oleg Serdjukov, Olev Aoveer, Öne-Ly Tammsaar, Osaühing Metsagrupp, Osaühing Pandivere Vesi, Osaühing Reinpaul Agro, Osaühing Vao Ader, Peter Kask, Põllumajandus- ja Toiduamet, Prillapatsi Osaühing, Ragne Engaste, Rakvere Farmid Aktsiaselts, Reelika Möldre, Reet Reimann, Reeva Johanson, Rein Möldre, Reino Saarepera, Richard Lätt, Riigimetsa Majandamise Keskus, Riina Tali, Roza Augervald, Rudolf Augervald, Sergei Ivanov, Sihtasutus Eestimaa Looduse Fond, Siimu Sade, Silver Sildvee, STEGOREK OÜ, Taimi Märtsin, Tamara Nikolajeva, Tanel Kümnik, Terviseamet, Tiina Rammo, Tooni Lõhmusmägi, Tornator Eesti OÜ, Transpordiamet, Ülle Nikker, Ülle Ravel, Väike-Maarja Vallavalitsus, Vao Agro Osaühing, Virve Soosaar, Zinaida Planina

Maikel Daniel 504 4312
Maikel.Daniel@keskkonnaamet.ee

Lisa 2. Asjaomaste asutuste kirjade koopiad

Asjaomaste asutuste kirjade koopiad lisatakse programmile pärast seisukohtade küsimist.

Lisa 3. KMH programmi kohta esitatud kirjalikud ettepanekud ja vastuväited ja nende vastused

KMH programmi kohta esitatud kirjalikud ettepanekud ja vastuväited ja nende vastused lisatakse programmile pärast KMH programmi avalikustamist.

Lisa 4. KMH programmi avaliku arutelu protokoll, osalejate registreerimisleht ning KMH programmi tutvustavad slaidid

KMH programmi avaliku arutelu protokoll, osalejate registreerimisleht ning KMH programmi tutvustavad slaidid lisatakse KMH programmile pärast programmi avalikustamist ja avalikku arutelu.